

Datum 2021-06-16
Diarienummer 0535/21

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
sofie.maag@regeringskansliet.se

Infrastrukturdepartementets
diarienummer: I2020/02336

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Infrastrukturdepartementet Motorfordonspooler – på väg mot ökad delning av motorfordon (SOU 2020:22)

Göteborgs Stad ser positivt på ambitionen att främja bil-, motorcykel- och mopedpooltjänster utifrån möjligheten att förändra konsumtionsbeteenden, öka nyttjandegraden av befintliga resurser samt minska den sammantagna bilanvändningen och körsträckorna. Staden ser att de föreslagna åtgärderna i viss omfattning kan medföra en ökning av användningen av delningsfordon, framför allt i större städer, men önskar ytterligare åtgärder. Stadens synpunkter redovisas nedan i enlighet med utredningens kapitelindelning.

7. En lag om motorfordonspooler införs

Göteborgs Stad ställer sig positiv till utredningens förslag om att införa en lag om motorfordonspooler med syfte är att främja användningen av delningsfordon. Staden delar uppfattningen att detta skulle kunna bidra till att öka möjligheten att ersätta eget ägande av fordon samt utgöra ett steg i omställningen till ett transporteffektivt samhälle. Utredningen föreslår att regeringen, eller den myndighet regeringen utser, ska få meddela föreskrifter om miljö- och trafiksäkerhetskrav för delningsfordon. Ur ett hållbarhetsperspektiv ser staden att det är önskvärt att även ställa kvalitetskrav så att fordonen håller för delning och frekvent användning av personer med olika körvana och körstil.

Det finns idag inte någon juridisk definition av begreppet bilpooltjänster och utredningen har haft i uppdrag att ta fram en sådan definition. Staden anser att det är viktigt att definitionen av motorfordonspooler inte är för snäv och detaljerad och även att den är hållbar över tid. Utvecklingen på området

går snabbt och att det är viktigt att beakta ökad digitalisering samt framtida utveckling av nya tekniska lösningar, tjänster affärsmodeller och marknadsinitiativ. Exempelvis har utvecklingen för elsparkcyklar, som idag används på liknande sätt som poolfordon i våra större städer, gått mycket snabbt och behovet att reglera parkeringsmöjligheterna har blivit aktuellt.

Utredningen lyfter att motorfordonspoolerna inte ska ses enbart som ett storstadsfenomen och att definitionen bör ta ett nationellt perspektiv. Utifrån den föreslagna definitionen och de föreslagna åtgärderna i utredningen bedömer staden att motorfordonspooler kommer att fortsätta vara ett storstadsfenomen. Staden ser att befintliga åtgärdsförslag bör kompletteras med åtgärder som stimulerar till ökad delning även i små och medelstora kommuner, exempelvis genom att låta peer-to-peer- pooler ingå i definitionen av motorfordonspooler. Denna typ av fordonsdelningstjänst kan enligt utredningen ha lättare att etablera sig utanför storstäderna och kan bidra till beteendeförändringar i en större del av landet.

8. Sänkt mervärdesskatt – inte en framkomlig väg att främja motorfordonspooler

Göteborgs Stad bedömer att de föreslagna åtgärderna i viss utsträckning kan väntas bidra till ökad användning av delningsfordon, huvudsakligen inom storstadsområdena. För att uppnå en större effekt bedömer staden att det krävs ytterligare åtgärder som skapar större samhällsnytta än vad de i utredningen föreslagna åtgärderna kan väntas ge. En sådan åtgärd skulle kunna vara att verka för att motorfordonspooltjänster inryms i begreppet ”persontransporter och medfört bagage” i mervärdesskattedirektivet. Motorfordonspooler skulle därmed omfattas av en lägre mervärdesskatt, vilket har potential att påtagligt förbättra förutsättningarna för delningsfordon.

9. Parkeringsplatser för delningsfordon

Förslaget innebär att platser för delningsfordon får reserveras på allmän platsmark men att någon möjlighet att reservera plats för specifika fordon, eller specifika företags fordon, inte införs. Staden ser positivt på möjligheten att reservera plats på allmän platsmark och menar att det medför ett effektivare resursutnyttjande om de parkeringsplatser som reserveras är tillgängliga för samtliga delningsfordon och inte enbart ett enskilt fordon eller specifikt företags fordon.

Utredningen föreslår att ansökningar om parkeringstillstånd för delningsfordon ska prövas av kommunen. Då delningsfordon rör sig över kommungränserna är det önskvärt att parkeringstillståndet är standardiserat så att ett tillstånd från en kommun även är giltigt i andra kommuner. Ett sätt att hantera detta kan vara att Transportstyrelsen utifrån registreringsnumret

kan registrera fordonet som delningsfordon i vägtrafikregistret. Ett sådant förfarande skulle innebära att varje kommun inte behöver skapa en egen organisation för tillståndshantering.

Staden bedömer att det är en fördel för användaren att det finns bilpoolsparkering på allmän platsmark i de fall det är ont om parkeringsplatser. Då det är samma taxa för parkering på poolbilsplats som övrig parkering kan användare av delningsfordon antas välja att parkera så nära sin målpunkt som möjligt. Det innebär att nyttan av särskilda parkeringar för delningsfordon främst uppstår på de platser där övriga parkeringsplatser har en hög beläggning. Ett incitament för att öka användningen av parkeringsplatser avsedda för delningsfordon, och även främja användningen av motorfordonspooler i stort, kan vara att ge kommunerna möjlighet att anpassa avgiftsnivån. Det kan finnas ekonomiska incitament för poolbilsföretag att göra framställningar om inrättande av parkering för motorfordonspool på allmän platsmark och utredningen belyser inte vilket stöd i lagstiftningen kommunerna kommer ha att, vid behov, avslå dessa.

10. Andra sätt att främja motorfordonspooler

Utredningen föreslår att regeringen ger Trafikverket i uppdrag att tillsammans med Konsumentverket och Naturvårdsverket genomföra en informationssatsning som ska öka kunskapen hos konsumenterna om motorfordonspooler och hur dessa kan bidra till ett mer hållbart resande. För att säkerställa effekten av informationssatsningen är det viktigt att inkludera även andra målgrupper än de yngre hushåll med hög utbildning och inkomst som idag utgör en stor del av användarna av motorfordonspooler.

Göteborgs Stad anser att informationsinsatser kopplade till motorfordonspooler behöver vara anpassade till de lokala förutsättningarna och det lokala tjänstebudet. Den lokala konsumentrådgivningen eller budget- och skuldrådgivningen kan utgöra lämpliga aktörer för att sprida information på det lokala planet. Den lokala och nationella informationen bör inkludera villkor kring uthyrning och öka kunskapen om konsumenternas skyldigheter och rättigheter kopplat till användningen av delningsfordon. Ett svagt eller otydligt konsumentskydd kan utgöra en hämmande faktor för en ökad användning av delningsfordon. Staden anser att en belysning av vilket skydd konsumenten har och hur detta kan stärkas hade varit önskvärt i utredningen och hade adderat ytterligare ett viktigt perspektiv.

Det flesta motorfordonspooler är idag elektrifierade eller har som mål att bli det. Delade fordon har i genomsnitt en högre användningsgrad och kortare

parkeringstid än privata fordon och förutsätter en laddningsinfrastruktur med hög effekt. Staden ser att infrastruktur för laddning kan komma att utgöra en kritisk fråga för utvecklingen av framtidens motorfordonspooler, vilket behöver beaktas i utformningen av förutsättningar och incitament för ökad användning av delningsfordon.

Göteborg den 16 juni 2021
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld